

Fastlagstid

Det var i en liten stad i Frankrike i fastlagstiden. Frukträden hade just slagit ut och man såg det första grönaktiga skimret över träden och fälten. Det var i en liten stad med en stor kyrka. En tung stenkoloss, lite ödslig, med vinterfukten än kvar i murarna, invändigt grå och dyster när man kom utifrån det bländande vårljuset.

Jag hade satt mej på en stol. Jag var alldeles ensam under de fästningslika valven som sakta ljusnade. Efter en stund kom en präst in. Han hade en liten grupp flickor med sej, Det var, förstod jag strax, en konfirmationsgrupp. Flickorna var i tio årsåldern.

På väggarna i kyrkan fanns tavlor gjutna i brons. Det var bilder ur passionshistorien, de sju olika stationerna på Jesu lidandes väg, utplacerade på jämna avstånd. När man gick runt kyrkan kunde man scen för scen följa Jesus på hans väg till Getsemane och Golgata. På det sättet följer katolska kristna Frälsaren i bön och meditation.

Nu tog prästen flickgruppen med sej på den vandringen. De böjde knä inför den ena bilden efter den andra, läste ur en andaktsbok och satt en stund tysta i andakt. Jag följde dem med mina ögon medan de sakta rörde sej runt kyrkan.

När prästen ett ögonblick vände sej bort eller släppte dem ur sikte kunde man se hur de små, vårklädda flickorna nöp varandra i kjolen, knuffade till varandra eller utbytte snabba hemligheter eller hade något annat tissel och tassel för sej. Men bara några ögonblick efter kunde samma flicka som skickat iväg ett dämpat fnitter eller leende vara samlad i allvar och andakt framför en av bilderna ur Jesu lidande.

Så är flickor i tio årsåldern. Det skulle ha varit något fel med dem om de varit mycket annorlunda. Vilken utomstående skulle förresten kunna bedöma allvaret i den medkänsla de förnam inför den lidande Frälsaren i de ögonblick deras själar var samlade i andakt ?

När man såg dem på avstånd var det som att se en flock fjärilar som fladdrade längs med väggarna, dröjde en liten stund på en plats och sen fladdrade vidare till nästa. Det var en sådan kontrast mellan den fjärilsaktiga, lättrörliga lilla flickgruppen och den tunga, tusenåriga stenkyrkan. Också mellan det Jesu tunga lidande som bronstavlorna avbildade och denna barnsliga andakt, som så snabbt pendlade mellan allvar och förströdd leklu.

Vad jag först uppfattade var denna kontrast. Jag tänkte på de vuxna som lika tanklöst, flyktigt och förstrött fladdrar genom fastlagstiden. Mänskor som vill räkna sej som kristna och som verkligen ingenting har att ursäkta sej med.

Men efterhand som minnes bilden av konfirmationsgruppen i kyrkan och de nyutslagna frukträden utanför sjunkit ner i mitt medvetande, har jag sett inte bara en kontrast utan något som här hör samman. Det finns i den kristna upplevelsen något som är fjärilslätt, bevingat, vårligt skimrande – något som hör samman med Jesu lidande så nära, att utan det hade det inte funnits. I nattvardspsalmsens högtidliga ord uttrycks detta så:

” O Jesu, än de dina
du vill omkring dig se
och av din bittra pina
en salig frukt dem ge.”

Inför minnesbilden av den franska kyrkan har jag till mej själv ställt frågan ” Skulle frukträden ha blommat på samma sätt om inte Jesus hade lidit och dött för vår skull ?”

Jag tror det inte. Det kom en glans över världen, en ljusdager som inte skulle ha funnits där annars. ” Det himmelska ljusets gryende tröst ”, har Geijer kallat det. Det blev synligt för alla på påskmorgonen, och det var ur Jesu pina och ångest det föddes och förlöstes. Utan att gå in i det allvar, som hör fastlagstiden till, kan inte heller vi få del i det.

Anders Frostenson